

ПІДСИСТЕМА ВПРАВ І ЗАВДАНЬ ДЛЯ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО ГОВОРІННЯ СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

Дружченко Т.П.

Університет державної фіскальної служби України

У статті розглядаються особливості навчання англomовного професійно-орієнтованого говоріння студентів юридичних факультетів. Представлено спеціальну підсистему вправ і завдань для формування вмінь монологічного, діалогічного та полілогічного мовлення. Визначено основні дидактичні і методичні принципи навчання, етапи формування професійної компетентності в англomовному професійно-орієнтованому говорінні. Виділено найважливіші функціональні типи професійно-орієнтованих монологів і діалогів, що лежать в основі моделювання ситуацій англomовного професійного спілкування юристів. Наведено приклади вправ і завдань кожної групи вищезазначеної підсистеми.

Ключові слова: професійно-орієнтоване говоріння, підсистема вправ і завдань, професійна компетентність, професійне спілкування, мовна підготовка, монологічне мовлення, діалогічне мовлення.

Постановка проблеми. В сучасних умовах прискорення інтеграційних процесів та розширення міжнародних зв'язків постає потреба у підвищенні вимог до рівня сформованості професійної мовної підготовки студентів юридичних факультетів. Майбутнім юристам відкриваються перспективи працевлаштування в різних країнах світу, що зумовлює необхідність володіння навичками та вміннями англomовного професійно-орієнтованого говоріння (АПОГ). Відтак, особливої актуальності набуває проблема вдосконалення методики навчання студентів юридичних факультетів англomовного монологічного і діалогічного мовлення. Одним з ефективних шляхів вирішення цієї проблеми є створення спеціальної підсистеми вправ і завдань, спрямованої на формування професійної компетентності в АПОГ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз методичної літератури свідчить, що проблема навчання АПОГ неодноразово порушувалась вітчизняними та зарубіжними вченими. Вагомий внесок зробили В.А. Бухбіндер, І.Л. Бім, О.Б. Тарнапольський, В.Б. Скалкін, Ю.І. Пассов, С.П. Кожушко, Л.В. Гайдукова, О.О. Кнурова. Переважним чином увагу науковців привертала різні аспекти навчання АПОГ студентів немовних ВНЗ. Зокрема, питання підготовки майбутніх юристів до англomовного професійного спілкування досліджували С.Е. Кіржнер, О.О. Панкратова, І.Л. Плужник, Л.Б. Котлярова, Т.Н. Лицманенко, А.Б. Храмцова.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Недостатньо дослідженою залишається проблема організації навчання АПОГ студентів юридичних факультетів, покликаної забезпечити відповідність рівня професійної компетентності в англomовному говорінні європейським стандартам, згідно з якими майбутні юристи мають брати повноцінну участь в професійно-орієнтованому спілкуванні, досягати природної взаємодії та взаєморозуміння з носіями мови.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає в обґрунтуванні доцільності реалізації підсистеми вправ і завдань, спрямованої на формування професійної компетентності в АПОГ з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей студентів юридичних факультетів, пізнавальних

потреб, комунікативних здібностей, мотивації, специфіки мовленнєвого портрету, професійного мислення та професійної діяльності юристів.

Виклад основного матеріалу дослідження. В контексті навчання АПОГ ми визначимо вправу як мікросценарій комунікативного акту, особливим чином організовану одиницю навчання, спрямовану на багаторазове виконання мовленнєвих операцій та дій, завдяки яким формується професійна компетентність в англomовному говорінні [1, с. 109]. Основним структурним компонентом вправи є комунікативне завдання.

При розробці підсистеми вправ і завдань для формування професійної компетентності в АПОГ студентів юридичних факультетів ми спиралась на такі принципи: принцип міжкультурної взаємодії, принцип інтегрованості, принцип ситуативності, принцип функціональності, принцип новизни, принцип особистісної значущості, принцип поступового ускладнення вправ і завдань – від створення простих професійно-орієнтованих монологів і діалогів до вдосконалення вмінь діалогічного мовлення за складними моделями діалогу, участі у полілогічному спілкуванні.

На нашу думку, дотримання вказаних принципів сприяє відповідності професійної підготовки студентів юридичних факультетів Програмі з англійської мови для професійного спілкування, згідно з якою майбутні фахівці мають вміти реагувати на основні ідеї та розпізнавати важливу інформацію під час обговорень, дискусій, перемовин, лекцій, бесід, пов'язаних з навчанням та професією; чітко висловлюватися стосовно актуальних тем в академічному та професійному житті; адекватно поводитися у типових академічних і професійних ситуаціях; телефонувати стосовно академічних і професійних питань, висловлювати думки щодо змісту автентичних радіо- і телевізійних програм, пов'язаних з академічною та професійною сферами діяльності; реагувати на оголошення, доволі складні повідомлення та інструкції в академічному і професійному середовищах; адекватно реагувати на позицію співрозмовника; пристосовуватися до змін, які трапляються під час бесіди й стосуються її напрямку, стилю та основних наголосів; виконувати низку мовленнєвих функцій і реагувати на

них, гнучко користуючись загальнозживаними фразами [11, с. 9].

Основними характеристиками підсистеми вправ і завдань є циклічність, дискурсивність, переважання умовно-комунікативних і комунікативних частково керованих вправ творчого характеру з рольовим ігровим компонентом і максимальною професійною спрямованістю, врахування саме тих типів монологів і діалогів, які відображають особливості професійного мислення та професійного спілкування юристів і лежать в основі моделювання ситуацій англomовного професійного спілкування. Зважаючи на специфіку мовленнєвого портрету та професійного мислення юристів, що визначається як логіко-формальне, ми виділяємо такі типи важливих для їхньої професійної діяльності монологів і діалогів:

- монолог-міркування (логічне викладення професійно значущої інформації, обґрунтування висновків, роз'яснення термінів, фактів, явищ, пов'язаних з професійною діяльністю);
- монолог-переконання (надання аргументів для доказу або спростування ідей, заохочення співрозмовника до певних дій);
- діалог етикетного характеру (використання формул ввічливості та мовленнєвих кліше в типових ситуаціях професійного спілкування, вираження позитивного ставлення та поваги до співрозмовника);
- діалог-розпитування (отримання і запит професійно значущої інформації, чітке формулювання питань, з'ясування деталей);
- діалог-пояснення (професійне тлумачення норм права, надання рекомендацій щодо шляхів вирішення юридичних питань);
- діалог-переконання (обмін аргументами та контраргументами, вплив на співрозмовника для зміни його точки зору без елементів примусу)
- діалог-обговорення (обмін професійно значущою інформацією, досягнення компромісу, пошук спільного рішення);
- діалог-суперечка (відстоювання власної позиції, спростування думки опонента).

Наведена типологія обумовлює етапи реалізації підсистеми вправ і завдань, до яких відносяться:

Початковий етап. Мета: підготовка студентів юридичних факультетів до англomовного діалогічного говоріння за простими моделями. Для здійснення поставленої мети студенти вчать створювати мікромонологи типу «міркування» та «переконання». Оволодіння вміннями породжувати діалогізований мікромонолог – передумова успішного формування вмінь брати участь у простих діалогах (3-5 реплік). Моделювання діалогу-пояснення та діалогу-переконання, заплановане на наступному етапі, є логічним розвитком умінь створювати мікромонолог-міркування та мікромонолог-переконання.

Середній етап. Мета: підготовка студентів юридичних факультетів до англomовного діалогічного говоріння за складними моделями. На цьому етапі студенти практикуються у створенні простих монотемних професійно-орієнтованих діалогів чотирьох типів: діалог етикетного характеру, діалог-розпитування, діалог-пояснення, діалог-переконання. Якщо діалоги етикетного характеру та

діалог-розпитування носять більш кодифікований та прогнозований характер, то діалоги-пояснення та діалоги-переконання, в яких яскраво виявляються професійно значущі якості юристів, служать основою для подальшого створення діалогів-обговорення та діалогів-суперечки, що можуть бути вельми непередбачуваними та потребувати високого рівня сформованості професійної компетентності в англomовному говорінні.

Просунутий етап. Мета: вдосконалення вмінь студентів юридичних факультетів брати участь у складних професійно-орієнтованих діалогах, підготовка до полілогічного спілкування. Спираючись на попередньо сформовані прості вміння англomовного професійно-орієнтованого монологічного і діалогічного мовлення, студенти вчать створювати монотемні й політемні діалоги-обговорення та діалоги-суперечку. Мірою формування складних умінь діалогічного говоріння стає можливим перехід до полілогічного спілкування (дискусії, диспути, дебати, «круглі столи», ділові бесіди, конференції), що зазвичай відбувається у форматі ділової рольової гри.

Розглянемо докладніше основні групи вправ і завдань розробленої нами підсистеми, які співвідносяться з вищезазначеними етапами формування професійної компетентності в АПОГ студентів юридичних факультетів.

До першої групи входять умовно-комунікативні рецептивно-репродуктивні вправи на формування простих умінь англomовного професійно-орієнтованого монологічного і діалогічного мовлення, спрямовані на створення діалогізованих мікромонологів з опорою на автентичні фахові тексти у взаємодії з партнером. Виконання таких вправ передбачає використання власно створених підказок або запропонованих викладачем мовленнєвих зразків. Контроль з боку викладача є досить високим.

Мікромонологи типу «міркування» та «переконання», які переважають у ситуаціях професійного спілкування юристів, характеризуються послідовним, логічним викладенням ідей з метою обґрунтування своєї позиції, тлумачення різних фактів та явищ, наведення відповідних доказів та аргументів, що відображають процес розгортання думки в напрямку до певного умовиводу. Деякі дослідники вважають монолог-переконання різновидом монологу-міркування, що суттєво від нього не відрізняється. Але, попри безперечну наявність спільних ознак, базова відмінність полягає в тому, що міркування часто обмежується наданням професійно значущої інформації, якою співрозмовник розпоряджається на власний розсуд. Натомість переконання завжди містить спонукальний елемент: інформація надається таким чином, аби заохотити співрозмовника змінити точку зору, прийняти відповідне рішення, тощо. За аналогічними критеріями слід розмежовувати діалог-пояснення та діалог-переконання. Виходячи з цього, ми відносимо вправи на створення мікромонологу-міркування та мікромонологу-переконання до різних підгруп.

Наведемо типові приклади вправ і завдань.

Вправи на формування вмінь створювати мікромонолог-міркування. Мета: розвиток умінь створювати мікромонолог-міркування на основі отриманої текстової інформації, чітко відпові-

дати на поставлені питання, виражати (часткову) згоду / незгоду, точно формулювати думки, тлумачити норми права, надавати зрозумілі та вичерпні пояснення, використовуючи логічні зв'язки, влучно використовувати професійно-орієнтовану лексику.

Вправа 1.1.

Інструкція. Choose one of the things below which you think should not be punishable by law. Listen to your partner and try to agree / disagree with what he says.

Cyber-bullying

Browsing a terrorist organisation's site

Educational use of copyrighted materials

Leaking of government secrets

Linking to sites with illegal content

Offering file-sharing software

Publishing something about a celebrity that is true but has no public interest

Slander or offensive content in an anonymous comment online

Вправи на формування вмінь створювати мікромонолог-переконання. Мета: розвиток умінь створювати мікромонолог-переконання на основі отриманої текстової інформації, формулювати логічно впорядковані висновки, будувати завершені аргументативні висловлювання, здійснювати відбір фактів, аргументів, доказів, призначених змінити думку співрозмовника без елементів примусу, доводити та спростовувати одну й ту ж саму ідею, швидко переходити від створення одного мікромонологу до іншого, протилежного за змістом.

Вправа 1.2.

Інструкція. Give arguments for large fines for illegally downloading music / arguments for small fines for illegally downloading music; arguments for criminal punishment for illegally downloading music / arguments against criminal punishment for illegally downloading music.

Наведемо фрагмент автентичного тексту:

Japan-based internet users who download copyright infringing files face up to two years in prison or fines of up to two million yen (\$25,700; J15,900) after a change to the law. Such activity has been illegal since 2010, but until now had not invoked the penalties.

Друга група вправ і завдань охоплює умовно-комунікативні рецептивно-продуктивні вправи на формування простих умінь англомовного професійно-орієнтованого діалогічного мовлення, спрямовані на створення простих монотемних професійно-орієнтованих діалогів (3-5 реплік) з опорою на автентичні фахові тексти. Студенти продовжують користуватися опорами у вигляді мовленнєвих кліше, функціональних і мовленнєво-комунікативних схем діалогу. Ступінь керованості з боку викладача залишається високим. Алгоритм виконання вправи: презентація діалогу однією / кількома групами перед викладачем та іншими студентами. Доцільно вдаватися до такого прийому, як швидка зміна ролей. Приміром, студент, який виступав у ролі юриста, пробує свої сили в ролі клієнта, і так само чинить його партнер. Кінцевий результат – два різновиди одного й того ж діалогу, підготовлені за мінімальний проміжок часу. Зауважимо, що зміст діалогів поступово ускладнюється. Створення діалогу-пояснення

та діалогу-переконання, які можна розглядати як розгорнуті діалогізовані мікромонологи типів «міркування» і «переконання», потребує більше інтелектуальних зусиль і вищого рівня сформованості професійної компетентності в АПОГ, ніж створення діалогів етикетного характеру та діалогів-розпитування.

Наведемо приклад вправ цієї групи.

Вправи на формування вмінь створювати діалог етикетного характеру. Мета: розвиток умінь створювати професійно-орієнтований діалог етикетного характеру, вживати формули ввічливості та мовленнєві кліше в типових ситуаціях професійного спілкування, підтримувати просту телефонну розмову, висловлювати подяку за надану інформацію, виражати повагу та симпатію до співрозмовника.

Вправа 2.1.

Інструкція. Exchange opening / closing pleasantries with your client. Then swap the roles.

Example:

Student 1: That's fine. I think that does it for now.

Student 2: Well, I feel really good now, and I'm inspired. Thank you. Have a nice weekend.

Student 2: You too. Here is my card. If you have any questions, just give me a call. Goodbye.

Вправи на формування вмінь створювати діалог-розпитування. Мета: розвиток умінь створювати професійно-орієнтований діалог-розпитування на основі отриманої текстової інформації, надавати професійно значущу інформацію, здійснювати запит і взаємний обмін інформацією, виражати власну думку у відповідь на запит, чітко формулювати питання, уточнювати деталі.

Вправа 2.2.

Інструкція. You are a client and you go to a lawyer with a following problem. Give a brief overview of the problem. Then let the lawyer ask you questions to find out the details.

Example:

Student 1: I've got some financial difficulties and I can't decide if bankruptcy is appropriate for me. I owe \$3000 to my creditors, but my total debts are more like \$4000.

Student 2: Do you have a stable job?

Student 1: Yes. I'm a retail sales clerk.

Student 2: And your approximate net pay is?

Student 1: About \$350 per month.

Student 2: You're probably in a position where you might want to file bankruptcy or might not want to file bankruptcy.

Вправи на формування та розвиток умінь створювати діалог-пояснення. Мета: розвиток умінь створювати професійно-орієнтований діалог-пояснення на основі отриманої текстової інформації, аналізувати складну юридичну ситуацію, роз'яснювати зміст правових норм, надавати чіткі рекомендації щодо вирішення юридичних питань, висвітлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Вправа 2.3.

Інструкція. You are a lawyer. Listen to your client and give him some advice about what to do.

Example:

Student 1: A customer who owns a café in town is five months late in paying me. I think going to court is the only thing that I can do.

Student 2: I agree that you should issue a claim. I will explain to you how it all works. The first

thing that we must do is to complete a claim form and file it at the County Court.

Student 1: I see. What information do you need to complete the claim form?

Student 2: When we file the claim your customer will be called the defendant. I need to know when the defendant was supposed to pay you.

Вправи на формування та розвиток умінь створювати діалог-переконавання. Мета: розвиток умінь створювати професійно-орієнтований діалог-переконавання на основі отриманої текстової інформації, здійснювати грамотний відбір аргументів, що заохочують співрозмовника до певних дій, обґрунтовувати свою позицію, адекватно реагувати на контраргументи, надавати вичерпні докази, логічно впорядковувати висновки.

Вправа 2.4.

Інструкція. A desperate client comes to discuss his difficult financial situation with you. Try to calm him down. Prove that filing bankruptcy is the best available option for him.

Example:

Student 1: I'm trying to get my life back in order. Unfortunately, I'm not independent because of these financial problems.

Student 2: That's what the bankruptcy law is for. It's there to help people like you, to help take the burden off of you, and let you get on with your life.

Student 1: I want some time to think about it.

Student 2: Let me tell you why I think that's a good choice. First, it will let you pay your tax bill, which you have to pay anyway. Second, it's flexible. This keeps your options open.

Третя група вправ і завдань охоплює комунікативні рецептивно-продуктивні ситуативно-обумовлені вправи на формування складних умінь англійського професійно-орієнтованого діалогічного мовлення, спрямовані на створення монотемних і політемних професійно-орієнтованих діалогів (6-10 реплік) та участь у полілогічному спілкуванні. Алгоритм виконання відрізняється від попередніх груп, адже опори у вигляді комунікативно-мовленнєвих схем, нотаток, ключових слів не використовуються. Студенти отримують інструкції, ознайомлюються з ролями, презентують діалог парами / групами і, зрештою, порівнюють його з очікуваним зразком діалогу. Провідна мета вправ цієї групи – розвиток умінь поєднувати кілька мікродіалогів у діалог. На відміну від діалогізованих мікромонологів та простих діалогів, які відтворюють окремі фрагменти спілкування з більш-менш визначеною структурою, створені за складними моделями діалоги вирізняються цілісністю, наближеністю до реального професійно-орієнтованого спілкування. Значно вищим є рівень спонтанності, що вимагає від студентів творчого підходу до діалогу, здатності імпровізувати. Оволодіння складними вміннями діалогічного мовлення закладає підґрунтя полілогічного спілкування, що проходить в форматі ділових рольових ігор з ретельно розробленим сценарієм. Неабияка увага приділяється позааудиторній роботі студентів.

Наведемо приклади вправ цієї групи.

Вправи на формування вміннь створювати діалог-обговорення (дискусію). Мета: розвиток умінь створювати професійно-орієнтований діалог-обго-

ворення (дискусію) на основі попередньо отриманої текстової інформації / перегляду відеоматеріалів, ґрунтовно аналізувати проблему, вільно висловлюватись у ситуації професійного спілкування, обмінюватись професійно значущою інформацією, враховувати аргументи співрозмовника, порівнювати різні позиції, шукати оптимальні шляхи вирішення професійних питань.

Вправа 3.1.

Інструкція. Talk about the advancement of women in the legal profession and the legal system. Discuss ways to fight discrimination against women lawyers, to provide full access to chambers and law firms.

Очікуваний зразок діалогу:

Student 1: The discrimination women encounter is quite subjective in the sense that protective legislation has been enacted.

Student 2: Exactly, what is at stake is a cultural legacy which disregards women and creates a glass ceiling preventing them from reaching the upper rungs of the ladder.

Student 1: Even today, women are often still confined to restricted areas of law, like family law. Statistical discrimination is all the more unfair.

Student 2: Fortunately, the Queen's Counsel reform allows a relative optimism for women's future in the legal profession.

Вправи на формування вміннь створювати діалог-суперечку (дискусію). Мета: розвиток умінь створювати професійно-орієнтований діалог-суперечку (дискусію) на основі попередньо отриманої текстової інформації / перегляду відеоматеріалів, вдосконалювати полемічну майстерність, відстоювати свою позицію, наводити сильні аргументи, красномовно висловлюватись, спростовувати думку опонента, виявляти протиріччя у його поглядах, адекватно реагувати на логічну критику.

Вправа 3.2.

Інструкція. Have a discussion on gun control in USA. Point out the most important advantages / disadvantages of gun-ban. Support your ideas and defend your arguments with good reasoning and evidence. Then swap the roles.

Очікуваний зразок діалогу:

Student 1: I've been pro gun for as long as I can remember, but recently I have been doubted this view. We are not the only developed nation with mental health issues, yet we have so much gun violence in comparison to other developed countries.

Student 2: Many gun crimes are committed by guns acquired illegally. Arguments for a 100% gun-ban seem destructive, rather than constructive, to the common goal of public safety.

Student 1: The problem here is that neither side has any realistic argument. There is a lot of fighting with straw men.

Student 2: I believe the consensus is that we don't really know whether gun control makes things worse, better, or has no effect.

Вправи на формування вміннь брати участь у полілогічному спілкуванні. Мета: розвиток умінь брати участь у професійно-орієнтованому полілогічному спілкуванні (дискусіях, диспутах, дебатах, «круглих столах», ділових бесідах, конференціях), розробляти успішні комунікативні

стратегії, розумно організовувати взаємодію з партнерами по спілкуванню, чітко формулювати проблемну ситуацію, підбирати переконливі аргументи / контраргументи, зіставляти різні точки зору, робити зауваження співрозмовникам, коментувати, уточнювати, представляти певну групу / спільноту для формату «круглий стіл» та дискусія, підбивати підсумки.

Вправа 3.3.

Інструкція. Prepare for a congress dedicated to international legal profession. Discuss these questions with your partners:

- why some lawyers choose to work in another country

- the difficulties of practising law in another country

- the future direction of the practice of law internationally.

Висновки з дослідження і перспективи. Розроблена нами підсистема вправ і завдань для формування професійної компетентності в АПОГ студентів юридичних факультетів виступає ефективним засобом формування простих і складних умінь англомовного монологічного, діалогічного та полілогічного мовлення. **Перспективу подальших досліджень** вбачаємо у створенні підсистем вправ і завдань, призначених для вдосконалення навчання АПОГ студентів інших спеціальностей.

Список літератури:

1. Бим И.Л. Теория и практика обучения немецкому языку в средней школе. – М.: Просвещение, 1988. – 254 с.
2. Бухбиндер В.А. О системе упражнений // Общая методика обучения иностранным языкам: Хрестоматия. – М.: Рус. яз., 1991. – С. 92-98.
3. Гайдукова Л.В. Формування професійно орієнтованої компетенції в діалогічному мовленні у майбутніх учителів англійської мови: дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.02. – К.: 2008. – 342 с.
4. Кіржнер С. Е. Підсистема вправ для навчання майбутніх юристів професійно спрямованого англійського монологічного мовлення // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2009 (2). – № 1. – С. 103-111.
5. Кнурова О.О. Використання реактивних висловлювань у навчанні діалогічного мовлення // Вісник Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. – 2002. – Вип. 32-33. – С. 57-63.
6. Котлярова Л.Б. Методика обучения устному профессиональному общению на основе имитационно-ролевых игр в неязыковом вузе (англ. яз., юридич. факультет ун-та): дисс. ... кандидата пед. наук: 13.00.02. – Одесса.: 1990. – 230 с.
7. Лицманенко Т.Н. Моделирование профессионально направленной подготовки юриста средствами английского языка в условиях вуза на основе учебно-ролевых игр: Дис. ... канд. пед.наук: 13.00.08. – Тамбов, 2002. – 198 с.
8. Панкратова Е.А. Формирование правовой картины мира у студентов юридических специальностей средствами иностранного языка (На материале английского языка): Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. – Н. Новгород, 2004. – 174 с.
9. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. – М.: Просвещение, 1991. – 222 с.
10. Плужник И.А. Формирование межкультурной коммуникативной компетенции студентов гуманитарного профиля в процессе профессиональной подготовки: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.01. – Тюмень.: 2003. – 335 с.
11. Програма з англійської мови для професійного спілкування / Г.С. Бакаєва, О.А. Борисенко, І.І. Зуєнок та ін. – К.: Ленвіт, 2005. – 119 с.
12. Скалкин В. Л. Коммуникативные упражнения на английском языке. – М.: Просвещение, 1983. – 128 с.
13. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. – К.: Фірма «ІНКОС», 2006. – 248 с.
14. Тарнопольський О.Б., Кожушко С. П. Методика обучения английскому языку для делового общения: Учебное пособие. – К.: Ленвит, 2004. – 192 с.
15. Храмова А.Б. Коммуникативная компетентность юриста – фактор общей безопасности общества // Известия РАО. 2012. № 2 (22). – С. 737-741.

Дружченко Т.П.

Университет государственной фискальной службы Украины

ПОДСИСТЕМА УПРАЖНЕНИЙ И ЗАДАНИЙ ДЛЯ ОБУЧЕНИЯ АНГЛОЯЗЫЧНОМУ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННОМУ ГОВОРЕНИЮ СТУДЕНТОВ ЮРИДИЧЕСКИХ ФАКУЛЬТЕТОВ

Аннотация

В статье рассматриваются особенности обучения англоязычному профессионально-ориентированному говорению студентов юридических факультетов. Представлено специальную подсистему упражнений и заданий для формирования умений монологической, диалогической и полилогической речи. Определены основные дидактические и методические принципы обучения, этапы формирования профессиональной компетентности в англоязычном профессионально-ориентированном говорении. Выделены самые важные функциональные типы профессионально-ориентированных монологов и диалогов, которые лежат в основе моделирования ситуаций англоязычного профессионального общения юристов. Приведены примеры упражнений и заданий для каждой группы вышеупомянутой подсистемы.

Ключевые слова: профессионально-ориентированное говорение, подсистема упражнений и заданий, профессиональная компетентность, профессиональное общение, языковая подготовка, монологическая речь, диалогическая речь.

Druzhchenko T.P.

University of State Fiscal service of Ukraine

SUBSYSTEM OF EXERCISES AND TASKS FOR TEACHING PROFESSIONALLY ORIENTED ENGLISH SPEAKING SKILLS TO LAW STUDENTS

Summary

The article deals with the peculiarities of teaching professionally oriented English speaking skills to law students. The author presents a specific subsystem of exercises and tasks for developing skills in monologic, dialogic and polylogic speech. The main didactic and methodological principles of teaching, the stages of forming the professional competence in professionally oriented English speaking have been determined. The author singles out the most important functional types of professionally oriented monologues and dialogues that are the basis for modelling the situations of lawyers' professional communication in English. Examples of exercises and tasks for each group of the abovementioned subsystem are provided.

Keywords: professionally-oriented speaking, subsystem of exercises and tasks, professional competence, professional communication, language skills, monologic speech, dialogic speech.